

VILNIAUS UNIVERSITETO

SOCIOLOGIJOS KRYPTIES (05 S)

MOKSLO DOKTORANTŪROS REGLAMENTAS

I. Bendrosios nuostatos

1. Vilniaus universiteto sociologijos mokslo krypties mokslo doktorantūros reglamentas (toliau – Reglamentas) parengtas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 561 patvirtintus Mokslo doktorantūros nuostatus ir Vilniaus universiteto Senato komisijos posėdžio 2010 m. birželio 3 d. Nr. SK-2010-10-78 nutarimu patvirtintą Vilniaus universiteto mokslo doktorantūros reglamentą.

2. Doktorantūros paskirtis – rengti mokslininkus, gebančius savarankiškai atlikti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros darbus bei spręsti mokslo problemas. Doktorantūrą baigęs ir mokslo daktaro laipsnį įgijęs asmuo turi būti įgijęs pakankamą kompetenciją pažangiausių tiriamojo darbo, mokslo sričių ir jų sąveikos žinių, specializuotų gebėjimų, metodikų, mokslinių tyrimų ir kitų sričių problemoms spręsti bei turimoms žinioms ar profesinei praktikai plėsti; taip pat turi gebėti dirbti savarankiškai ir turėti gilų mokslo ir profesijos išmanymą naujoms idėjoms ar procesams kurti bei panaudoti studijose ir kitoje veikloje.

3. Įgijus doktorantūros teisę, Filosofijos fakulteto tarybos teikimu, Rektorius tvirtina Doktorantūros komitetą ir pirmininką, doktorantūros reglamentą. Komiteto sudėtyje turi būti ne mažiau kaip 9 aukšto lygio mokslininkai, atitinkantys Vilniaus universiteto pedagoginių ir mokslo personalo konkurso pareigoms eiti nustatytus kvalifikacinius reikalavimus vyresniajam mokslo darbuotojui ar atestacijos kvalifikacinius reikalavimus vyriausiajam mokslo darbuotojui.

4. Mokslo daktaro laipsnis gali būti suteikiamas asmeniui, kuris sėkmingai baigė nuolatinės arba iššestines doktorantūros studijas ir apgynė daktaro disertaciją arba asmeniui, kuris daktaro disertaciją apgynė eksternu.

5. Doktorantai – trečiosios studijų pakopos studentai ir tyrėjai. Doktorantai gali būti įdarbinti universiteto padaliniuose visu etatu ar jo dalimi, sudarant galimybę dalyvauti mokslinių tyrimų ir studijų procese. Doktorantams (išskyrus pirmųjų ir baigiamųjų metų doktorantus) numatoma iki 100 akad. val. trukmės pedagoginė praktika.

II. Doktorantūros studijų organizavimas

6. Doktorantūros studijas organizuoja Doktorantūros komitetas, kontroliuojant Rektoriaus įgaliotam prorektoriui ir koordinuojant Vilniaus universiteto doktorantūros ir rezidentūros skyriui, kad doktorantūros studijų tvarka ir eiga atitiktų LR Mokslo ir studijų įstatymą, Vilniaus universiteto statutą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintus Mokslo doktorantūros nuostatus ir šį reglamentą.

7. Doktorantūros komitetas – aukšto lygio mokslininkų grupė, atsakinga už sociologijos krypties doktorantūros studijų bei mokslinių tyrimų vykdymą. Esminės jo funkcijos yra:

7.1. teikti Rektoriui disertacijų tematiką priėmimo į doktorantūrą konkursui;

- 7.2. teikti Rektoriui tvirtinti stojamojo į doktorantūrą komisijas;
- 7.3. tvirtinti mokslo doktorantūros studijų planus;
- 7.4. tvirtinti priimtų į doktorantūrą doktorantų individualius studijų ir mokslinių tyrimų planus;
- 7.5. teikti Rektoriui tvirtinti doktorantų mokslinius vadovus;
- 7.6. vykdyti doktorantų atestaciją ir rengti jos dokumentus;
- 7.7. svarstyti pateiktą disertaciją ir priimti sprendimą dėl jos teikimo viešam gynimui;
- 7.8. teikti Rektoriui tvirtinti daktaro disertacijos gynimo tarybos sudėtį;
- 7.9. užtikrinti ginamų disertacijų mokslinį lygį;

8. Doktoranto mokslinis vadovas:

- 8.1. kartu su doktorantu sudaro individualų doktorantūros studijų ir mokslinių tyrimų planą ir teikia tvirtinti Doktorantūros komitetui;
- 8.2. teikia doktorantui mokslinę ir metodinę pagalbą;
- 8.3. padeda doktorantui spręsti organizacinius studijų ir disertacijos rengimo klausimus;
- 8.4. vizuoja doktoranto prašymus išvykoms dalinėms studijoms į užsienio universitetus, į seminarus, konferencijas, stažuotes, akademinėms atostogoms ir pan.;
- 8.5. kartu su doktorantu atsako už kokybišką daktaro disertacijos parengimą.

9. Katedros, kartu su doktoranto vadovu, konsultantu teikia pasiūlymus ir rekomendacijas Doktorantūros komitetui dėl doktorantų tolesnių studijų, daktaro disertacijos rengimo, organizuoja individualių doktorantūros studijų planų vykdymą, išklauso doktorantų ataskaitas ir kartu su Doktorantūros komitetu atlieka doktorantų atestaciją.

10. Katedros rekomendacijas dėl individualių doktorantūros studijų planų sudarymo ir disertacijų gynimo aprobuoja Filosofijos fakulteto taryba.

11. Ginčus tarp katedros ir Doktorantūros komiteto sprendžia Filosofijos fakulteto taryba.

12. Doktorantūros komiteto teikimu, akademinį kamieninių padalinių tarybos posėdyje kiekvienai mokslo kryptčiai patvirtinami studijuojami dalykai, jų sandai, kreditų skaičius, konsultuojantys dėstytojai ir paskelbiami Universiteto interneto svetainėje.

13. Doktorantas studijuoja ne mažiau kaip tris dalykus. Bendra doktorantūros studijų apimtis – ne mažiau kaip 30 kreditų. Kreditai gali būti gaunami ir doktorantų tarptautinėse vasaros mokyklose, doktorantui esant dalinėse studijose užsienyje. Sprendimą dėl jų įskaitymo priima Doktorantūros komitetas.

14. Doktoranto mokslinių tyrimų planą sudaro: mokslinės literatūros nagrinėjimas, moksliniai tyrimai, jų pristatymas mokslinėse konferencijose, gautų duomenų analizė, mokslinių straipsnių, disertacijos rengimas ir kita. Savo mokslinius tyrimus doktorantas gali atlikti ir kituose Lietuvos bei užsienio universitetuose, mokslo institutuose. Būtinieji doktoranto mokslinių tyrimų plano komponentai yra šie:

14.1. Privalomi kursai ir (arba) seminarai.

14.2. Pasirinktiniai specializuoti ir (arba) daugiadalykiniai studijų kursai.

14.3. Pedagoginė praktika sutinkamai su šiame Reglamente nustatyta tvarka.

14.4. Tarptautiškumas: doktorantų dalyvavimas tarptautinėje veikloje - konferencijos, simpoziumai, akademiniai mainai, publikacijos, projektai, stažuotės, akademiniai kontaktai ir kt.

14.5. Individualus darbas su disertacijos vadovu ir konsultantais: konsultacijos bei bendradarbiavimas vykdant mokslinius tyrimus ir kitokią akademinę veiklą - tiriamosios medžiagos atranka bei sisteminimas; organizacinis, projektinis ir metodinis mokslo tiriamasis darbas; bendrų mokslinių publikacijų rengimas ir kt.

III. DOKTORANTŪROS KOMITETO VEIKLA

15. Komiteto posėdžiai vyksta nustatyta tvarka Komiteto pirmininkui raštu apie tai informavus Komiteto narius:

15. 1. Komiteto pirmininkas kvietime informuoja apie posėdžio laiką ir vietą, taip pat pateikia numatomus darbotvarkės klausimus.

15.2. Komiteto posėdžio dokumentus tvarko posėdžio sekretorius, posėdžio protokolus pasirašo Komiteto pirmininkas ir posėdžio sekretorius.

15.3. Visus savo teikimus, pasiūlymus ir sprendimų protokolus Komitetas pateikia VU Doktorantūros ir rezidentūros skyriui.

16. Komiteto priimti sprendimai yra teisėti, kai posėdyje dalyvauja (įskaitant ir dalyvaujančius telekonferencijos būdu) daugiau kaip pusė jo narių, įskaitant pirmininką. Komiteto nariai, negalintys dalyvauti posėdyje, savo nuomonę svarstomais klausimais gali iš anksto pateikti raštu arba elektroniniu paštu. Galutinį sprendimą Komitetas priima balsavimu: sprendimai laikomi priimtais, jeigu už juos balsuoja daugiau kaip pusė Komiteto narių. Komiteto posėdžio protokolai 5 metus saugomi Doktorantūros ir rezidentūros skyriuje, vėliau - Universiteto archyve.

17. Svarstomą klausimą aptarti gali būti rengiama apklausa elektroninėmis ryšio priemonėmis. Komiteto nariai naudodamiesi elektroninio ryšio priemonėmis pareiškia savo nuomonę svarstomu klausimu ir balsuoja. Į elektroninio posėdžio darbotvarkę negali būti įtraukiami klausimai, kuriems reikia slapto balsavimo.

IV. Priėmimas į doktorantūrą

18. Konkursą doktorantūros studijoms skelbia Rektorius, gavęs Doktorantūros komiteto patvirtintą disertacijų tematikos sąrašą, sudarytą pagal mokslo kryptis. Šis sąrašas ir priėmimo į doktorantūrą tvarka tvirtinama Rektoriaus įsakymu ir skelbiama Universiteto interneto svetainėje likus ne mažiau kaip 2 mėnesiams iki priėmimo į doktorantūrą konkurso dienos.

19. Švietimo ir mokslo ministerijos pagal mokslo ir doktorantūros rezultatus valstybės finansuojamas doktorantūros vietas kiekvienai mokslo kryptčiai skirtas vietas Vilniaus universiteto Rektoriaus įsakymu paskirstomos universiteto akademiniais kamieniniams padaliniais. Mokamas doktorantūros studijų vietas fakultetų teikimu taip pat tvirtina Rektorius.

20. Tematikos ir doktorantų vadovų atrankos konkursą vykdo Doktorantūros komitetas:

20.1. VU sociologijos doktorantūroje rengiamų disertacijų tematika turi atitikti VU vykdomą sociologijos mokslinių tyrimų kryptį. Kiekvienas VU mokslininkas, atitinkantis šiame Reglamente nustatytus kvalifikacinius reikalavimus vadovams ir konsultantams, gali teikti disertacijų tematikos siūlymus. Tokie siūlymai gali būti teikiami ir mokslininkų grupių.

20.2. Doktorantūros komitetas priima disertacijų tematikos siūlymus likus ne mažiau kaip 3 mėnesiams iki priėmimo į doktorantūrą konkurso dienos. Doktorantūros komitetas, gavęs siūlymus, sprendimus priima paprasta balsų dauguma ne vėliau kaip per 10 dienų pasibaigus siūlymų teikimo laikui.

20.3. Pasibaigus konkursui į doktorantūros studijas, Doktorantūros komitetas tvirtina katedrų, vykdančių VU sociologijos mokslinių tyrimų kryptį, rekomendacijas dėl individualių doktorantūros studijų planų sudarymo, kuriuose įvardinami doktorantų vadovai bei konsultantai.

20.4. Šie sprendimai įforminami Komiteto posėdžio protokolu ir kartu su individualiais doktorantūros studijų planais, kitais dokumentais pateikiami Doktorantūros ir rezidentūros skyriui.

21. Konkurse doktorantūros studijoms gali dalyvauti asmenys, turintys kvalifikacinį magistro laipsnį arba jam prilygstantį aukštąjį išsilavinimą. Pretendentai Doktorantūros ir rezidentūros skyriui pateikia:
- 21.1. prašymą Rektoriui (nurodant studijų formą ir pageidaujamą disertacijos tematiką);
  - 21.2. magistro kvalifikacinio laipsnio arba jam prilyginto aukštojo išsilavinimo diplomo kopiją;
  - 21.3. gyvenimo aprašymą;
  - 21.4. tos krypties, į kurią pretendentas stoja, dviejų mokslininkų rekomendacijas;
  - 21.5. savo mokslo darbų sąrašą ir darbų atspaudus, konferencijoje skaitytus pranešimus, mokslo konkursuose premijuotus darbus;
  - 21.6. anketą (skelbiama Universiteto interneto svetainėje);
  - 21.7. paso arba asmens tapatybės kortelės kopiją.
22. Priėmimo į doktorantūrą konkursas vyksta birželio – liepos mėn. Doktorantūros komiteto teikimu, Rektoriaus įsakymu pagal mokslo kryptis sudaromos stojamojo į doktorantūrą komisijos. Stojančiojo į doktorantūrą atrankos kriterijai yra egzaminas ir pokalbis. Atrankos kriterijų taikymo rezultatai išreiškiami balais. Sudarant konkursinį balą, skaičiuojamas stojančiojo studijų balų vidurkis ir vertinami mokslo darbai. Vadovaudamiesi atrankos kriterijais, Doktorantūros komitetai sudaro pretendentų į doktorantūrą konkursinę eilę, kurią įformina protokoliniu nutarimu ir pateikia Doktorantūros ir rezidentūros skyriui.
23. Doktorantūros komiteto protokolo pagrindu į doktorantūrą priimami pretendentai įforminami Rektoriaus įsakymu, nurodant doktoranto vardą, pavardę, fakultetą, mokslo kryptį, studijų formą, stipendijos koeficientą.
24. Nepatekę konkurso būdu į valstybės finansuojamas vietas, stojantieji gali rinktis mokamas doktorantūros studijas, mokėdami Senato nustatytą studijų mokesť.
- 24.1. Asmuo, pateikęs prašymą dalyvauti priėmimo į doktorantūrą konkurse ir nepriimtas, ar nesutinkantis su jam paskirta disertacijos tema, per tris dienas po Komiteto protokolo paskelbimo gali:
- 24.1.1. Teikti motyvuotą prašymą ar apeliaciją Komitetui.
  - 24.1.2. Gavęs neigiamą Komiteto atsakymą, per tris dienas gali teikti apeliaciją universiteto Rektoriui.
25. Doktorantai, savo noru ar Doktorantūros komiteto sprendimu nutraukę doktorantūros studijas, antrą kartą į valstybės finansuojamas doktorantūros vietas pretenduoti negali.
26. Su priimtais doktorantais sudaromos studijų sutartys. Nuolatinė doktorantūros studijų trukmė – iki 4 metų, išėstinių – iki 6 metų. Studijų pradžia – spalio 1 dieną.
27. Po priėmimo į doktorantūrą, esant laisvų valstybės finansuojamų vietų, gali būti organizuojamas papildomas konkursas ta pačia tvarka.
28. Stojantys į doktorantūrą užsienio valstybių (ne Europos Sąjungos (toliau – ES) šalių) piliečiai, turintys magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam prilyginto aukštojo išsilavinimo diplomą, kartu su 21 punkte nurodytais dokumentais papildomai pateikia užsienyje įgytos kvalifikacijos pripažinimo patvirtinimo dokumentą ir moka Senato nustatytą studijų mokesť.
29. Užsieniečiai (ne ES šalių piliečiai), priimti į doktorantūros studijas, privalo teisės aktų nustatyta tvarka gauti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje.

30. ES piliečiai konkurse dalyvauja bendra tvarka.

V. Doktorantūros studijų eiga

31. Doktorantūros studijoms ir moksliniams tyrimams vadovauja doktoranto mokslinis vadovas, jeigu reikia ir konsultantas, kuris gali būti ir kitos mokslo krypties (šakos) mokslininkas. Doktoranto vadovas vienu metu gali vadovauti ne daugiau kaip penkiems doktorantams. Doktorantūros komitetas per 10 darbo dienų nuo priėmimo į doktorantūrą dienos, pateikia Rektoriui tvirtinti doktorantų mokslinius vadovus, konsultantus.

32. Vadovas ir doktoranto konsultantai turi atitikti ne žemesnius nei vyresniojo mokslo darbuotojo ar kitus tuo metu Lietuvos mokslo tarybos ir Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerijos nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.

33. Doktorantas turi teisę teikti motyvuotą apeliaciją Doktorantūros komitetui, prašydamas pakeisti vadovą. Doktoranto apeliacija apsvairstoma ir sprendimas priimamas per du mėnesius. Apeliacija gali būti pateikta likus ne mažiau kaip vieneriems metams iki doktorantūros studijų pabaigos.

34. Per mėnesį, nuo doktorantūros studijų pradžios, doktorantas kartu su savo vadovu parengia individualų doktorantūros studijų, mokslinių tyrimų, rezultatų publikavimo ir daktaro disertacijos rengimo planą. Aprobavus katedrai ir fakulteto tarybai, individualūs doktorantų studijų planai tvirtinami ir prireikus keičiami Doktorantūros komiteto posėdyje.

35. Doktorantas išklauso pasirinktus kursus arba studijuoja savarankiškai, konsultuojamas konsultantų. Kiekvieno dalyko studijos baigiamos egzaminu.

35.1. Doktorantūros studijose skaityti paskaitas gali mokslo pedagoginiai darbuotojai atitinkantys ne žemesnius nei vyresniojo mokslo darbuotojo reikalavimus, kurių pastarųjų penkerių metų moksliniai tyrimai ir publikacijos atitinka dėstomų dalykų tematiką.

35.2. Doktorantūros studijų paskaitas/seminarus organizuoja katedra, atsakinga už doktorantūros studijų dalykus. Paskaitos gali būti organizuojamos, jeigu studijuojamas dalykas yra nemažiau kaip trijuose individualiuose studijų planuose. Visais kitais atvejais studijuojama savarankiškai.

36. Doktorantas studijų plane numatytus egzaminus laiko dalyvaujant Filosofijos fakulteto dekanu įsakymu sudarytai komisijai. Komisijoje turi būti pirmininkas ir du nariai. Visi trys komisijos nariai turi turėti mokslo laipsnius. Jeigu egzaminas neišlaikomas, galima vieną kartą, bet ne anksčiau kaip po dviejų mėnesių, perlaikyti egzaminą. Antrą kartą neišlaikius egzaminą, doktorantui skelbiama neeilinė atestacija.

37. Išlaikyti egzaminai fiksuojami egzaminų protokole. Jo pavyzdys skelbiamas Universiteto interneto svetainėje.

37.1. Rekomenduojama egzaminus išlaikyti pirmaisiais ir antraisiais studijų metais.

38. Išlaikius studijų egzaminus, akademinio kamieninio padalinio vadovo įsakymai dėl egzaminų komisijos sudarymo, egzaminų datų ir egzaminų išlaikymo protokolas pateikiami Doktorantūros ir rezidentūros skyriui.

39. Doktoranto mokslinio vadovo teikimu, doktorantui gali būti įskaityti anksčiau išlaikytų dalykų, studijuotų pagal doktorantūros programas, egzaminai. Jie įskaitomi Doktorantūros komiteto sprendimu, doktorantui pateikus egzaminų išlaikymo protokolus ar kitus

dokumentus, patvirtinančius egzaminų išlaikymą. Visi šie dokumentai pateikiami Doktorantūros ir rezidentūros skyriui.

40. Doktorantai dalinėms doktorantūros studijoms į užsienio universitetus, į konferencijas, seminarus ir kt. išleidžiami Rektoriaus įsakymu, pateikus Doktorantūros ir rezidentūros skyriui prašymą su doktoranto mokslinio vadovo viza. Išvykos laikas įskaitomas į bendrą studijų trukmę, doktorantui jos metu mokama stipendija Vilniaus universiteto stipendijų nuostatų nustatyta tvarka. Išvykos išlaidos gali būti finansuojamos iš doktorantų mobilumui skirtų lėšų, Universiteto Mokslo fondo, kvietėjų ir kitų šaltinių.

41. Dėl svarbių priežasčių (gimdymas, vaiko priežiūros atostogos, doktoranto liga ar kt.) doktorantas gali būti išleidžiamas akademinį atostogų. Doktorantūros laikas pratęsiamas dėl ligos, gimdymo ir vaiko priežiūros atostogų ir kitų svarbių priežasčių, pateikus Doktorantūros ir rezidentūros skyriui reikiamus dokumentus (doktoranto prašymą Rektoriui, vizuotą doktoranto mokslinio vadovo, medicininius dokumentus, neštumo ir gimdymo pažymėjimą ir pan.). Remiantis šiais dokumentais, doktorantui Rektoriaus įsakymu suteikiamos akademinės atostogos. Atostogų metu stipendija nemokama.

42. Doktorantas, be pateisinamos priežasties laiku nepradėjęs studijų ar nustatyta tvarka nepateikęs studijų ir mokslinių tyrimų plano arba po akademinį atostogų, komandiruočių, ligos ir pan., per 15 kalendorinių dienų be pateisinamos priežasties negrįžęs tęsti doktorantūros studijų, šalinamas iš doktorantūros.

43. Doktorantų kasmetinės atostogos tęsiasi nuo liepos 1 dienos iki rugpjūčio 31 dienos (jeigu doktoranto studijų plane nėra numatyta kitaip).

44. Kiekvienais doktorantūros studijų metais spalio – lapkričio mėnesiais Doktorantūros komitetas drauge su katedromis vykdo doktorantų atestaciją Doktorantūros komiteto nustatyta tvarka.

44.1. Doktorantai atsiskaito už studijų plano ir mokslinių tyrimų plano vykdymą.

44.2. Doktoranto vadovas, dėl objektyvių priežasčių nedalyvaujantis doktoranto atestacijoje, pateikia Doktorantūros komiteto pirmininkui doktoranto veiklos įvertinimą raštu.

44.3. Komitetas doktorantą atestuoja teigiamai (tuo pritardamas doktorantūros tęsimui ir patikslindamas ateinančių mokslo metų programą) arba neigiamai (tuo siūlydamas doktorantūrą nutraukti) arba siūlo atidėti atestaciją ne ilgesniam nei 3 mėnesių laikotarpiui, kol bus pašalinti studijų plano vykdymo trūkumai.

44.4. Atestacijos dokumentai pateikiami Doktorantūros ir rezidentūros skyriui.

45. Doktoranto vadovo, o taip pat Komiteto teikimu gali būti inicijuojama neeilinė atestacija. Neatestuotas doktorantas Rektoriaus įsakymu šalinamas iš doktorantūros.

46. Doktorantas taip pat gali būti pašalintas iš doktorantūros dėl elgesio, nesuderinamo su akademinės bendruomenės etikos normomis.

47. Dėl svarbių priežasčių (liga, užsienio komandiruotė ir pan.) gali būti atidėti doktoranto individualioje programoje nurodyti egzaminų laikymo, kitokių atsiskaitymų terminai. Šie klausimai sprendžiami Doktorantūros komiteto posėdyje. Posėdžio protokolas pateikiamas Doktorantūros ir rezidentūros skyriui.

48. Daktaro disertacija turi būti apginta per doktorantūrai skirtą laikotarpį. Jeigu doktorantas iki doktorantūros pabaigos pateikia disertaciją, tačiau nesuspėja jos apginti, 12 mėnesių po doktorantūros pabaigos disertacija gali būti ginama įprasta tvarka. Kitu atveju disertacija ginama eksternu.

VI. Mokslo daktaro disertacija

49. Mokslo daktaro disertaciją sudaro disertacijos tekstas, santrauka ir disertanto mokslinių publikacijų disertacijos tema kopijos. Rekomenduojama disertacijos apimtis 4–10 autorinių lankų (1 autorinis lankas – 40 000 spaudos ženklų).

50. Kaip daktaro disertacija ginti gali būti teikiama ir mokslinė monografija, kurią disertantas parašė be bendraautorių. Su monografija teikiama santrauka, parašyta kita nei monografijos tekstaskalba. Kitos disertanto mokslinės publikacijos teikiamos, jeigu jos būtinos disertacijos temos atskleidimui.

51. Disertacijoje turi būti apibrėžtas darbo tikslas ir sprendžiami uždaviniai, nurodytas mokslinis darbo naujumas, apžvelgti disertacijos tema pasaulyje atlikti tyrimai, naudoti tyrimų metodai, aptarti disertanto tyrimų rezultatai, pagrįstas jų patikimumas bei santykis su kitų tyrėjų duomenimis ir suformuluotos išvados. Disertacijoje gali būti aptarti kiti disertanto nuomone svarbūs aspektai. Taip pat pateikiamas mokslinių konferencijų, kuriose buvo paskelbti disertacijos tyrimo rezultatai, sąrašas ir disertanto gyvenimo, mokslinės, kūrybinės veiklos aprašymas (CV).

52. Disertacijos tekstas rašomas lietuvių arba, jei tam pritaria doktoranto vadovas ir Doktorantūros komitetas, kita kalba. Disertacijos arba ginamos mokslinės monografijos santrauka rašoma kita nei disertacija ar monografija kalba. Tais atvejais, kai disertacijos ar monografijos tekstas parašytas ne lietuvių kalba, privaloma santrauka lietuvių kalba. Disertacija turi būti parašyta taisyklinga kalba, laikantis raštvedybos normų ir kalbos kultūros reikalavimų.

53. Disertacijos arba ginamos monografijos santrauka turi būti ne mažesnė kaip vieno autorinio lanko apimties. Santrauka teikiama leidyklai spausdinti po to, kai Rektoriaus įsakymu patvirtinama gynimo taryba ir gynimo data. Santraukoje apibrėžiama disertacijoje nagrinėjama mokslo problema, išdėstomi mokslo darbo tikslai ir uždaviniai, darbo mokslinis naujumas, tyrimų metodika, svarbiausi rezultatai ir jais pagrįstos doktoranto ginamos išvados.

54. Disertacijoje ir jos santraukoje nurodomas doktoranto mokslinis vadovas, konsultantas (jeigu toks buvo), o santraukoje taip pat ir gynimo tarybos sudėtis. Jeigu doktoranto mokslinis vadovas buvo pakeistas, disertacijoje ir santraukoje nurodomas jo ankstesnis vadovas bei jo vadovavimo laikotarpis. Disertacijos ir jos santraukos tituliniai ir antrieji puslapiai sudaromi pagal patvirtintus Vilniaus universiteto doktorantūros ir rezidentūros skyriaus patvirtintus pavyzdžius.

VII. Mokslo daktaro disertacijos nagrinėjimas ir gynimas

55. Doktorantas gali teikti ginti disertaciją po to, kai

55.1. išlaiko visus doktorantūros plane numatytus egzaminus;

55.2. esminius savo tyrimų rezultatus paskelbia ne mažiau kaip dviejuose straipsniuose, kurie yra išspausdinti (arba yra priimti spausdinti) recenzuojamuose mokslo leidiniuose arba mokslinėje monografijoje;

55.3. pristato tyrimų rezultatus tarptautiniuose moksliniuose renginiuose;

55.4. atitinka kitus reglamente nustatytus reikalavimus.

56. Doktorantūros komitetas, gavęs disertanto prašymą ginti disertaciją, paskiria recenzentus, kurie išsamiai susipažįsta su darbu ir savo vertinimus pateikia Komiteto posėdžiui. Po diskusijų posėdyje bendrame posėdyje su katedra, kurioje vyko disertanto studijos, įvertinama disertacija, moksliniai straipsniai, išlaikyti egzaminai, dalyvavimas mokslinėse konferencijose

ir priimamas sprendimas, ar disertacija atitinka disertacijai keliamus reikalavimus ir gali būti teikiama viešam gynimui.

57. Jeigu disertacija atitinka reikalavimus:

57.1. Doktorantas į Doktorantūros ir rezidentūros skyrių pateikia:

57.1.2. Prašymą Rektoriui leisti ginti daktaro disertaciją.

57.1.2. Magistro kvalifikacinio laipsnio (ar jam prilygstančio aukštojo išsilavinimo) diplomo ir jo priedų kopijas.

57.1.3. Disertacijos tema paskelbtų mokslinių darbų sąrašą ir jų kopijas (jeigu darbas dar neišspausdintas, būtina pridėti leidinio redakcijos pažymą, nurodančią, kad straipsnis priimtas spaudai).

57.1.4. Disertanto gyvenimo, mokslinės ir kūrybinės veiklos aprašymą – curriculum vitae.

57.1.5. Išlaikytų pagal doktorantūros studijų programą egzaminų protokolą.

57.1.6. Daktaro disertacijos tekstą ir jos santrauką;

57.1.7. Disertacijos įvertinimo protokolo išrašą;

57.1.8. Sutikimą per 2 savaites po disertacijos viešo gynimo posėdžio paskelbti disertaciją Lietuvos elektroninių tezių ir disertacijų duomenų bazėje (ETD).

57.2. Doktorantūros ir rezidentūros skyrius perduoda dokumentus Komitetui.

57.3. Doktorantūros komitetas šiame Reglamente nustatyta tvarka teikia Rektoriui tvirtinti penkių ekspertų gynimo tarybą, į kurią įeina Doktorantūros komiteto paskirtas pirmininkas ir 4 nariai. Rektoriaus įsakyme nurodoma disertacijos gynimo data ir vieta.

57.4. Gynimo tarybos nariai negali turėti interesų konflikto su disertantu arba jo moksliniu vadovu (disertaciją ginant eksternu – su konsultantu). Doktoranto mokslinis vadovas (disertaciją ginant eksternu – konsultantas) negali būti gynimo tarybos narys. Ne mažiau kaip vienas gynimo tarybos narys turi būti iš užsienio mokslo ir studijų institucijos. Ginant lituanistinio pobūdžio disertaciją, mokslininkai iš užsienio į gynimo tarybą įtraukiami pagal poreikį. Jeigu darbas atliktas mokslo krypties sandūroje arba jeigu to reikia, kad būtų galima visapusiškai įvertinti ginamą darbą, du Tarybos nariai gali būti kitų mokslo krypties mokslininkai, tame tarpe iš kitos mokslo ir studijų institucijos.

57.5. Numatoma kokia kalba bus ginama disertacija.

57.6. Patvirtinamas institucijų sąrašas, kurioms bus siunčiamas pranešimas apie numatomą ginti daktaro disertaciją ir disertacijos santrauka.

58. Doktorantūros ir rezidentūros skyrius ne vėliau kaip prieš 30 dienų iki disertacijos gynimo:

58.1. Pateikia disertaciją gynimo tarybos nariams;

58.2. Išsiunčia pranešimą apie numatomą ginti disertaciją Lietuvos mokslo tarybai, Doktorantūros komiteto patvirtintoms Lietuvos ar užsienio institucijoms, Universiteto leidiniui „Informacinis biuletenis“. Pranešime nurodoma: disertanto vardas, pavardė, disertacijos parengimo vieta, mokslinis vadovas (disertaciją ginant eksternu – konsultantas) ir gynimo tarybos nariai (mokslo laipsnis, vardas, pavardė, atstovaujama mokslo kryptis (šaka) ar kryptys (šakos)), disertacijos pavadinimas, gynimo vieta ir laikas bei Universiteto interneto svetainės, kurioje skelbiama disertacija, adresas.

59. Gynimo tarybos nariai atsiliepiamus apie disertaciją raštu pateikia Doktorantūros ir rezidentūros skyriui ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki disertacijos gynimo.

60. Disertacija ginama viešame gynimo tarybos posėdyje. Posėdis vyksta lietuvių kalba. Tais atvejais, kai vartojama kita kalba, turi būti vertimas į lietuvių kalbą. Posėdžiui vadovauja gynimo tarybos pirmininkas. Posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja daugiau negu pusė gynimo tarybos narių, įskaitant ir vaizdo konferencijos būdu dalyvaujančius. Posėdyje nedalyvaujančių gynimo tarybos narių atsiliepiamai ir kiti gauti atsiliepiamai apie disertaciją perskaitomi posėdžio metu.

61. Jeigu disertacijoje yra komercinę paslaptį sudaranti informacija, Doktorantūros komitetas sprendžia, kas be disertanto, jo mokslinio vadovo, konsultanto, gynimo tarybos pirmininko ir narių gali dalyvauti disertacijos gynime.

62. Disertantas pristato pagrindinius savo darbo rezultatus ir išvadas, nurodo savo indėlį į disertacijoje pateiktas publikacijas. Gynimo tarybos nariai argumentuotai įvertina disertacijos mokslinį lygį, rezultatų naujumą ir originalumą, išvadų patikimumą ir pagrįstumą, nurodo darbo trūkumus ir netikslumus. Gynimo metu tarybos nariai įvertina doktoranto mokslinę erudiciją, gebėjimą pagrįsti ir paaiškinti disertacijoje ir mokslinėse publikacijose pateiktus rezultatus. Disertantas atsako į užduotus klausimus ir komentuoja pareikštas pastabas.

63. Po diskusijų su disertantu, gynimo tarybos nariai slaptu balsavimu sprendžia, ar jam suteiktinas mokslo daktaro laipsnis. Vaizdo konferencijos būdu dalyvaujantys gynimo tarybos nariai taip pat balsuoja. Sprendimas suteikti mokslo daktaro laipsnį priimamas, jeigu už jį balsuoja daugiau kaip pusė gynimo tarybos narių. Balsavimo protokolą pasirašo visi posėdyje tiesiogiai dalyvavę gynimo tarybos nariai.

64. Doktorantūros ir rezidentūros skyrius, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po disertacijos gynimo posėdžio, apie gynimo rezultatus nustatyta tvarka praneša Lietuvos mokslo tarybai.

65. Per dvi savaites po disertacijos gynimo doktorantas vieną apgintos disertacijos egzempliorių (išskyrus disertacijas, kurios apgintos uždarame posėdyje) pateikia Lietuvos Nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai ir paskelbia Lietuvos elektroninių tezių ir disertacijų duomenų bazėje (ETD).

66. Jeigu gynimo taryba nusprendžia, kad mokslo daktaro laipsnis nesuteiktinas, disertantas gali pataisyti ar papildyti disertaciją ginti ne anksčiau kaip po vienerių metų. Šiuo atveju disertacija ginama eksternu. Nustačius mokslinio nesąžiningumo faktą (plagiatą ir pan.), disertacija negali būti ginama.

67. Jeigu doktorantas iki doktorantūros pabaigos pateikia disertaciją, tačiau nespėja jos apginti, per 12 mėnesių po doktorantūros pabaigos disertacija gali būti ginama įprasta tvarka. Per šį laikotarpį neapginta disertacija ginama eksternu pagal šio reglamento VIII skyriaus reikalavimus.

VIII. Mokslo daktaro laipsnio įgijimas eksternu

68. Siekti eksternu įgyti mokslo daktaro laipsnį gali asmuo (toliau – eksternas), turintis magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam prilygintą aukštąjį išsilavinimą. Eksternas turi būti išleidęs mokslinę monografiją arba esminius disertacijos rezultatus paskelbęs ne mažiau kaip dviejuose straipsniuose, kurie išspausdinti recenzuojamuose mokslo leidiniuose, pristatęs savo tyrimų rezultatus tarptautiniuose moksliniuose renginiuose ir parengęs daktaro disertaciją.

69. Eksternas Doktorantūros ir rezidentūros skyriui kartu su prašymu Rektoriui leisti ginti mokslo daktaro disertaciją pateikia toliau išvardintus dokumentus:

69.1. disertacijos rankraštį arba išleistą mokslinę monografiją;

69.2. mokslinių publikacijų sąrašą ir jų kopijas;

69.3. magistro kvalifikacinio laipsnio (ar jam prilyginto aukštojo išsilavinimo) diplomo ir jo priedų kopijas;

69.4. išlaikytų doktorantūros studijų egzaminų (jeigu tokių buvo) protokolus;

69.5. gyvenimo, mokslinės ir kūrybinės veiklos aprašymą (CV).

70. Doktorantūros ir rezidentūros skyrius įregistruoja eksterno prašymą ir perduoda dokumentus Doktorantūros komitetui, kuris ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo prašymo gavimo dienos išnagrinėja pateiktą medžiagą ir nusprendžia ar disertacijos rankraštis arba išleista monografija atitinka mokslo daktaro disertacijoms keliamus reikalavimus.

71. Jeigu priimamas teigiamas sprendimas, Doktorantūros komitetas bendrame su katedra posėdyje:

71.1. skiria eksternui konsultantą;

71.2. patvirtina eksterno studijų planą;

71.3. jeigu išlaikyti egzaminai, priima sprendimą dėl jų įskaitymo.

72. Eksterno studijų egzaminai laikomi pagal šio reglamento V skyriuje nustatytą tvarką.

73. Galutinis disertacijos, santraukos, parengtų publikacijų svarstymas ir disertacijos gynimas vyksta pagal šio reglamento VII skyriuje nurodytą tvarką. Disertacija turi būti apginta ne vėliau kaip po vienerių metų nuo disertacijos įregistravimo dienos.

74. Eksternas, kuriam Doktorantūros komitetas leidžia ginti disertaciją, ją gina pagal šių nuostatų VI skyriaus reikalavimus. Jei Doktorantūros komitetas nusprendžia atmesti eksterno prašymą ginti disertaciją, kartotinai prašymą disertacijai ginti jis gali teikti ne anksčiau kaip po vienerių metų.

IX. Mokslo daktaro laipsnio suteikimas

75. Disertaciją apgynusiam asmeniui mokslo daktaro laipsnį suteikia ir diplomą išduoda Vilniaus universitetas.

76. Apeliacija dėl nesuteikto mokslo daktaro laipsnio gali būti teikiama Rektoriui. Rektorius sudaro ekspertų grupę, kuri savo išvadas pateikia Senatui. Teisės aktų nustatyta tvarka skundas dėl nesuteikto mokslo daktaro laipsnio gali būti teikiamas Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriui.

77. Senatas gali atšaukti sprendimą dėl mokslo laipsnio suteikimo kai:

77.1. nustatomas mokslinio nesąžiningumo faktas;

77.2. mokslo daktaro laipsnis suteiktas pažeidus LR Vyriausybės patvirtintus Mokslo doktorantūros nuostatus, šį Reglamentą;

77.3. Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius priima tai įpareigojantį sprendimą.

78. Sprendimą pripažinti mokslo daktaro laipsnį negaliojančiu gali priimti universiteto Senatas, nustatius mokslinio nesąžiningumo faktą (plagiatą ir pan.) ar kai jis suteiktas pažeidus šį Reglamentą.

79. Mokslo daktaro laipsnio diplomo formą ir diplomo blankų gamybos, apskaitos bei registravimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

80. Dingus daktaro laipsnio diplomui, Vilniaus universitete nustatyta tvarka išduodamas daktaro diplomo dublikatas.

X. Doktorantūros finansavimas

81. Doktoranto stipendija yra mokama LR Vyriausybės nustatyta tvarka ir vadovaujantis Vilniaus universiteto stipendijų nuostatais.

82. Lėšos doktorantų moksliniams tyrimams, disertacijos ir santraukos leidybai, doktorantų mokslinių vadovų (išskyrus eksterno konsultantų), doktorantūros komiteto, jo sekretoriato (sekretoriaus), gynimo tarybos pirmininko ir narių, egzaminų komisijų pirmininko ir narių, studijų dalykų konsultantų darbo užmokesčio, socialinio draudimo lėšos ir kitos išlaidos skiriamos padaliniui, kuriame vyksta doktorantūros studijos, Universiteto nustatyta tvarka. Esant finansinėms galimybėms, numatomos doktorantų mobilumui skiriamos lėšos.

83. Doktorantai iš kitų mokslo ir studijų institucijų, pageidaujantys laikyti doktorantūros studijų dalykų egzaminus Vilniaus universitete ar ginti daktaro disertacijas, moka Senato nustatytą mokestį.

84. Eksterno konsultantų, eksterno egzaminų komisijų pirmininkų ir narių, gynimo tarybos pirmininko ir narių darbo užmokesčio, socialinio draudimo lėšos ir kitos išlaidos, susijusios su daktaro mokslo laipsnio įgijimu eksternu, padengiamos universiteto Senato nustatyta tvarka.

XI. Doktorantūros studijų kokybės užtikrinimas

85. Doktorantūros kokybės užtikrinimą reglamentuoja išoriniai dokumentai: Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinti Mokslo Doktorantūros nuostatai, Švietimo ir mokslo ministerijos bei Lietuvos Mokslo tarybos atitinkami dokumentai bei vidiniai VU doktorantūros dokumentai.

86. Vidiniam sociologijos mokslo krypties doktorantūros studijų kokybės užtikrinimui numatoma kokybės užtikrinimo ir vertinimo sistema. Vertinimas vykdomas pagal šiuos rodiklius:

86.1. Efektyvumo ir rezultatyvumo rodiklis. Turi būti vertinamas sociologijos mokslo krypties doktorantų ir parengtų mokslo daktarų santykis; doktorantų paskelbti mokslo darbai per doktorantūros studijų laikotarpį; doktorantų dalyvavimas mokslinėse stažuotėse ir konferencijose; doktorantų dalyvavimas mokslinių tyrimų projektuose, atitinkančiuose jų disertacijos tematiką; disertaciją apgynusių doktorantų įsidarbinimas ir tolesnė karjera.

86.2. Mokslinės kompetencijos rodiklis. Sociologijos mokslo krypties doktorantų rengime dalyvaujančių mokslininkų kvalifikacijos atitikimas nustatytiems kvalifikaciniais reikalavimams.

86.3. Vadybos rodiklis. Efektyvi ir planinga sociologijos mokslo krypties doktorantų rengimo vadyba integruojanti visus doktorantūros proceso etapus.

86.4. Infrastruktūros rodiklis. Tinkamos organizacinės ir finansinės prielaidos kokybiškoms sociologijos mokslo krypties doktorantų studijoms bei jų mokslinių pasiekimų sklaidai.

87. Sociologijos doktorantūros studijų procesą kontroliuoja ir doktorantūros studijų kokybę užtikrina sociologijos mokslo Doktorantūros komitetas, kuris kasmet:

- diskutuoja su darbuotojais bei mokslininkais atsakingais už doktorantūros procesą (diskusijos eiga: stojimo į doktorantūrą procesas, studijų procesas, doktorantūros baigimo procedūros, tipiškos problemos ir tobulintinos sritys);

- diskutuoja su doktorantais (diskusijos eiga: stojimo į doktorantūrą motyvai, doktorantūros studijų eiga, mokslinis vadovavimas, studijų organizavimas ir materialinis studijų aprūpinimas, tipiškos problemos ir tobulintinos sritys);

- gautos kokybinės bei kiekybinės informacijos pagrindu įvertina doktorantūros studijų efektyvumą ir rezultatyvumą; mokslinius išteklius; studijų organizavimą ir infrastruktūrą;

- teikia VU Senatui, Doktorantūros ir rezidentūros skyriui, Filosofijos fakulteto dekanui apibendrintas išvadas bei rekomendacijas, kaip būtų galima pagerinti doktorantūros kokybę.

Universitete saugomos doktoranto studijų ir disertacijos gynimo bylos, Doktorantūros komiteto dokumentai. Jose yra:

- priėmimo į doktorantūrą dokumentai;
- doktoranto vadovo ir konsultantų skyrimo dokumentai;
- doktoranto studijų, mokslinių tyrimų programa, jų rezultatų publikavimo ir daktaro disertacijos rengimo programa;
- doktoranto atestacijos dokumentai;
- doktoranto programos terminų atidėjimo dokumentai;
- doktorantūros studijų egzaminų laikymo protokolai;
- prašymas leisti ginti disertaciją ir su juo susiję dokumentai (disertacijos svarstymo protokolai, kiti Doktorantūros komiteto dokumentai);
- Rektoriaus įsakymas dėl gynimo tarybos tvirtinimo, gynimo datos skyrimo;
- dokumentas, patvirtinantis, kad disertacija perduota ar išsiųsta Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo ir Vilniaus universiteto bibliotekoms;
- skelbimo apie viešą disertacijos gynimą kopija;
- tarybos posėdžio, kuriame disertacija buvo ginama, protokolas, taip pat visų susijusių su disertacijos nagrinėjimu toje taryboje dokumentų kopijos;
- disertacijos santrauka;
- tarybos, kurioje buvo ginama doktoranto disertacija, nutarimas dėl daktaro mokslo laipsnio suteikimo;
- daktaro diplomo kopija;
- išspausdintų ir priimtų spausdinti doktoranto mokslo straipsnių kopijos ir sąrašas;
- kiti dokumentai, susiję su doktoranto studijomis, moksliniais tyrimais ir disertacijos gynimu.